

ក្រមសីលធម៌សំរាប់មន្ត្រីបោះឆ្នោត

I. គោលបំណង និងការប្រតិបត្តិតាមក្រមសីលធម៌

ក. គោលបំណងនៃក្រមសីលធម៌

គោលបំណងនៃក្រមសីលធម៌សំរាប់មន្ត្រីបោះឆ្នោត (ក្រមសីលធម៌) គឺដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពអោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គជប) និងមន្ត្រីបោះឆ្នោតទាំងអស់សំរេចបាននូវ ៖

- ការបោះឆ្នោតដែលធ្វើឡើងទៅតាមច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ និង ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃច្បាប់នេះ (ច្បាប់បោះឆ្នោត) ។
- ការបោះឆ្នោតដែលមានលក្ខណៈសេរី ត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ដែលទទួលយកបានដោយប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាដោយគណបក្សនយោបាយចូលរួមបោះឆ្នោត និង ដោយសហគមន៍អន្តរជាតិ ។
- ការបោះឆ្នោតដែលប្រព្រឹត្តទៅដោយគ្មានការគំរាមកំហែង គ្មានអំពើហិង្សា គ្មានការបង្ខិតបង្ខំ គ្មានការបំភិតបំភ័យ ឬការផ្តាពុំផ្តាល ។

ខ. ការប្រតិបត្តិតាមក្រមសីលធម៌

មន្ត្រីបុគ្គលិកគ្រប់រូបនៃ គជប និងមន្ត្រីដែលត្រូវបានប្រតិភូកម្មអំណាចអោយដោយ គជប គឺជាមន្ត្រីបោះឆ្នោត ។ មន្ត្រីបុគ្គលិកបោះឆ្នោតទាំងអស់ត្រូវប្រតិបត្តិតាមក្រមសីលធម៌នេះ នៅពេលដែលមន្ត្រីបុគ្គលិកទាំងនោះកំពុងស្ថិតនៅទីកន្លែងបំពេញការងាររបស់ខ្លួន ឬកំពុងបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

គ. ការអនុវត្តន៍របស់មន្ត្រីបោះឆ្នោត

- ១- ការអនុវត្តន៍ច្បាប់បោះឆ្នោត បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង បទបញ្ជា និងនីតិវិធីរបស់ គជប
មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបត្រូវ ប្តេជ្ញាចិត្តប្រតិបត្តិតាម និងគាំទ្រច្បាប់បោះឆ្នោត បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង បទបញ្ជា និងនីតិវិធីរបស់ គជប ។
- ២- លក្ខខ័ណ្ឌការងារ មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបត្រូវប្តេជ្ញាចិត្តប្រតិបត្តិតាមអាណត្តិ និងលក្ខខ័ណ្ឌការងាររបស់ខ្លួន ។ លក្ខខ័ណ្ឌការងារនេះរាប់បញ្ចូលទាំងក្រមសីលធម៌នេះផងដែរ ។
- ៣- ការអនុវត្តន៍ក្រមសីលធម៌ មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបត្រូវប្តេជ្ញាចិត្តប្រតិបត្តិតាម គាំទ្រ និងអនុវត្តក្រមសីលធម៌ ។
- ៤- ការគាំទ្រ និងផ្សព្វផ្សាយ មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបត្រូវប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការផ្តល់ការគាំទ្រ និងការផ្សព្វផ្សាយអោយបានទូលំទូលាយនូវច្បាប់បោះឆ្នោត បទបញ្ជា និងនីតិវិធីរបស់ គជប និងក្រមសីលធម៌ ។

II. ការប្រព្រឹត្តិជាទូទៅ

១. ការផ្តន្ទាទោសចំពោះអំពើហិង្សា ការបង្ខិតបង្ខំ និងការបំភិតបំភ័យ

មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបត្រូវប្តេជ្ញាចិត្តគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ ដើម្បីអនុវត្តទៅតាមសិទ្ធិអំណាចរបស់ខ្លួនក្នុងការ ផ្ដន្ទាទោស និងរារាំងចំពោះអំពើហិង្សា ការបង្ខិតបង្ខំ និងការបំភិតបំភ័យណាមួយទាក់ទងដល់ការបោះឆ្នោត ។

២. ភាពមិនលំអៀងរវាងគណបក្សនយោបាយ

២.១. មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗមិនត្រូវលំអៀងជាដាច់ខាត និងមិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពសំដែងឥរិយាបថ ឬថ្លែង សុន្ទរកថា ឬថ្លែងការណ៍ អ្វីមួយដែលបង្ហាញអោយឃើញនូវភាពលំអៀង ឬការចូលចិត្តទៅលើ គណបក្សនយោបាយ បេក្ខជន ឬអ្នកតំណាងគណបក្សនយោបាយណាមួយក្នុងការអនុវត្តន៍ភារកិច្ច របស់ខ្លួន ។

២.២. មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗ មិនត្រូវធ្វើអ្វីមួយដែលជះឥទ្ធិពលទៅលើអ្នកបោះឆ្នោត អាចធ្វើអោយមានការ បោះឆ្នោតគាំទ្រ ឬប្រឆាំងនឹងបេក្ខជន ឬគណបក្សនយោបាយណាមួយ ។

២.៣. មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗ មិនត្រូវពាក់ ឬបង្ហាញនូវផ្លាកសញ្ញាណាមួយ និមិត្តសញ្ញា ឬពាក្យស្លោកជាប់នឹង សម្លៀកបំពាក់ដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងបេក្ខជន ឬគណបក្សនយោបាយណាមួយឡើយ ។

៣. បរិយាកាសការងារ

៣.១. ក្នុងការអនុវត្តន៍ភារកិច្ចរបស់ខ្លួន មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗត្រូវបង្ក និងរក្សាភាពមិនលំអៀង ភាពបោះឆ្នោត ជាសំងាត់ និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ។

៣.២. មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបត្រូវត្រៀមលក្ខណៈចាត់វិធានការសមស្របទៅតាមព្រឹត្តិការណ៍ពិសេស ឬថែដន្យ ដែលកើតមានឡើងក្នុងដំណើរការរៀបចំការបោះឆ្នោត ។

មន្ត្រីបោះឆ្នោតត្រូវ ៖

- អនុវត្តភារកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងកាលៈទេសៈលំបាក
- អនុវត្តកិច្ចការថ្មី ឬកិច្ចការបន្ថែមទៀតដែលសមស្របសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ប៉ុន្តែកិច្ចការនោះ ស្ថិតនៅក្រៅពីទឹកនឹងដែលខ្លួនកំពុងបំពេញការងារ ។

៣.៣ ក្នុងករណីមានការជ្រៀតជ្រែក ឬការរំខាន មន្ត្រីបោះឆ្នោតត្រូវ ៖

- បន្តអនុវត្តភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងខ្ជាប់ខ្ជួន
- រក្សាសុវត្ថិភាពចំពោះសំភារៈបរិក្ខារបោះឆ្នោតទាំងអស់ដែលខ្លួនទទួលខុសត្រូវ ។ សំភារៈបោះ ឆ្នោត រាប់បញ្ចូលទាំងទំរង់បែបបទផ្សេងៗ លិខិតបញ្ជាក់ សន្លឹកឆ្នោត សេចក្តីជូនដំណឹង សោរឃ្នុំ និង ស្រោមសំបុត្រ ឬប្រដាប់ដាក់សំភារៈបោះឆ្នោត ។
- ធ្វើសកម្មភាពជាបន្ទាន់ទៅតាមសេចក្តីណែនាំផ្សេងៗពីមន្ត្រីថ្នាក់លើរបស់ខ្លួន ។

៤. ជំនួយពិសេស

មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបត្រូវផ្តល់ជំនួយពិសេសក្នុងសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនតាមសំណូមពរដល់បុគ្គលដែល ៖

- មិនចេះអក្សរ (ក្នុងពេលចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត) ឬពិការ

- មិនដឹងថាខ្លួនត្រូវធ្វើអ្វី ឬមិនប្រាកដអំពីអ្វីដែលខ្លួនត្រូវធ្វើដើម្បីចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ឬមិនដឹងពីរបៀបដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ា ឬប្តឹងជំទាស់
- មិនមានឯកសារតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវអោយ ឬឈ្មោះរបស់គាត់បាត់បាត់ចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោត ឬសិទ្ធិចុះឈ្មោះ ឬសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់គាត់ត្រូវបានបដិសេធ ។

៥. ការបំភិតបំភ័យ ការធ្វើអោយខូចខាត និងការរាំងស្ទះ

៥.១. មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗត្រូវជៀសវាងសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹង ៖

- ការគំរាមកំហែង
- អំពើហិង្សា ការបង្ខិតបង្ខំ ឬការបំភិតបំភ័យដោយបុគ្គលណាម្នាក់ ឬប្រឆាំងទៅនឹងបុគ្គលណាម្នាក់
- ការធ្វើអោយខូចខាតដល់បរិវេណការិយាល័យបោះឆ្នោតណាមួយ
- ការធ្វើអោយខូចខាត ឬបំផ្លិចបំផ្លាញ ឬលាក់ទុកសម្ភារៈបរិក្ខារ ឬទ្រព្យសម្បត្តិបោះឆ្នោតណាមួយ
- ការបង្កាក់ ឬរារាំងអ្នកមានសិទ្ធិណាម្នាក់មិនអោយទៅការិយាល័យចុះឈ្មោះ ការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោត ។

៥.២. មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗ ត្រូវមានវិធានការទប់ស្កាត់ និងដោះស្រាយអោយបានសមស្របតាមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនទៅនឹងការបំភិតបំភ័យ ការធ្វើអោយខូចខាត និងការរាំងស្ទះដូចខាងលើ ។

៦. ការជក់បារី និងការបង្ហាញភ្លើង

មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗមិនត្រូវ ៖

- ជក់បារីនៅក្នុងការិយាល័យចុះឈ្មោះ ការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោតឡើយ
- គូសលើគូស ដៃកកេះ ឬឧបករណ៍ដែលអាចឆេះណាមួយនៅក្នុងការិយាល័យចុះឈ្មោះ ការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោត ដោយគ្មានភារកិច្ចបញ្ជាក់អោយធ្វើ ។

៧. ការហូបចុក

មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗមិនត្រូវបរិភោគ នៅក្នុងការិយាល័យចុះឈ្មោះ ការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោតឡើយ លើកលែងតែមានការបញ្ជាក់អនុញ្ញាតពីមន្ត្រីថ្នាក់លើរបស់ខ្លួន ។

៨. គ្រឿងស្រវឹង និងគ្រឿងញៀន

មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗ មិនត្រូវមានភេសជ្ជៈដែលមានផ្ទុកជាតិស្រវឹង ឬប្រើប្រាស់គ្រឿងស្រវឹង ឬគ្រឿងញៀនណាមួយនៅក្នុងការិយាល័យចុះឈ្មោះ ការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោតណាមួយ ឬនៅក្នុងបរិវេណខាងក្នុងនៃការិយាល័យទាំងនេះឡើយ ។

៩. ល្បែង

មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបមិនត្រូវលេងល្បែងស៊ីសង ឬល្បែងកំសាន្តនៅក្នុងកន្លែង និងក្នុងពេលម៉ោងធ្វើការឡើយ ។

III.លក្ខខណ្ឌចាំបាច់សំរាប់ការិយាល័យចុះឈ្មោះ ការិយាល័យឆោះឆ្នោត និងមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោត

ក. លក្ខខណ្ឌចាំបាច់សំរាប់ការិយាល័យចុះឈ្មោះឆោះឆ្នោត ៖

១. ភារកិច្ចទូទៅ

មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូប ដែលទទួលខុសត្រូវលើផ្នែកណាមួយនៃការងារចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតនៅការិយាល័យចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ត្រូវអនុវត្តភារកិច្ចជាក់លាក់របស់ខ្លួនដើម្បីធានាបានថា ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបអាចអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរងាយស្រួល និងតាមពេលវេលាសមស្របក្នុងការសុំចុះឈ្មោះជាអ្នកបោះឆ្នោត ។

២. ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានពិការភាព ឬមិនចេះអក្សរ

២.១. ប្រជាពលរដ្ឋដែលងងឹតភ្នែក មិនមាំមួន មានពិការភាពណាមួយ ឬមិនចេះអក្សរ មានសិទ្ធិក្នុងការជ្រើសរើសយកមធ្យោបាយ ឬកិរិតណាមួយដែលខ្លួនត្រូវការជាជំនួយក្នុងការចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ។

២.២. មន្ត្រីបោះឆ្នោតដែលត្រូវបានចាត់អោយជួយអ្នកចុះឈ្មោះដែលងងឹតភ្នែក មិនមាំមួន មានពិការភាព ឬមិនចេះអក្សរនោះ ត្រូវធ្វើទៅតាមកិរិតដែលបានស្នើសុំដោយអ្នកពិការ ឬមិនចេះអក្សររូបនោះតែប៉ុណ្ណោះ ។

ខ. លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ទូទៅសំរាប់ការិយាល័យឆោះឆ្នោត និងមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោត

១. ការិយាល័យបោះឆ្នោត

មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបដែលទទួលខុសត្រូវលើផ្នែកណាមួយនៃការងារបោះឆ្នោត នៅការិយាល័យបោះឆ្នោតណាមួយត្រូវអនុវត្តភារកិច្ចជាក់លាក់របស់ខ្លួនដើម្បីធានាថា អ្នកដែលបានចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតទាំងអស់អាចអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការបោះឆ្នោតដោយសម្ងាត់ ដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ងាយស្រួល និងតាមពេលវេលាសមស្រប និងធានាថា សម្ភារៈបរិក្ខារបោះឆ្នោតទាំងអស់ត្រូវតែមានសុវត្ថិភាព ត្រឹមត្រូវ និងគ្រប់ចំនួន ។

២. មណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោត

មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូប ដែលទទួលខុសត្រូវលើផ្នែកណាមួយនៃមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោតត្រូវអនុវត្តភារកិច្ចជាក់លាក់របស់ខ្លួនដើម្បីធានាថា សន្លឹកឆ្នោតទាំងអស់ត្រូវតែមានសុវត្ថិភាព ត្រឹមត្រូវនិងគ្រប់ចំនួន ។

៣. ការប៉ះពាល់ទៅលើសំភារៈបោះឆ្នោត

៣.១ មន្ត្រីបោះឆ្នោតដែលកំពុងបំរើការងារនៅក្នុងការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោត មិនត្រូវប៉ះ ពាល់ សៀវភៅសន្លឹកឆ្នោត សន្លឹកឆ្នោត បញ្ជីបោះឆ្នោត សោរឃ្នុំ ត្រាសំងាត់ ត្រាផ្លូវការបែបបទ ឬសម្ភារៈ បោះឆ្នោតផ្សេងទៀតប្រសិនបើមិនមាន ការអនុញ្ញាតអោយធ្វើទោះបីជាភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ក៏ដោយ ។

៣.២ ប្រសិនបើមិនមានការអនុញ្ញាតអោយធ្វើ មន្ត្រីបោះឆ្នោតនៅការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬនៅមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោតមិនត្រូវ ៖

- ស្រាយចំណង ឬបើកសោយ្នំ សៀវភៅសន្តិកន្តោត ហិបន្តោត កញ្ចប់ ឬស្រោមសំបុត្រដែលមានផ្ទុកសម្ភារៈបោះឆ្នោត
- យកចេញនូវសៀវភៅសន្តិកន្តោត ហិបន្តោត ឬកញ្ចប់ ឬស្រោមសំបុត្រដែលមានផ្ទុកសម្ភារៈបោះឆ្នោតនៅខាងក្នុង
- យកសម្ភារៈបោះឆ្នោតណាមួយចេញពីការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬការិយាល័យរាប់សន្តិកន្តោត ឬជួយអោយអ្នកណាម្នាក់ផ្សេងទៀតអោយធ្វើដូច្នោះ
- គូសសំគាល់ ឬសរសេរលើសំភារៈបោះឆ្នោតណាមួយ ឬលុបគំនូស ឬលុបសំណេរណាមួយចេញពី សម្ភារៈបោះឆ្នោតណាមួយ ។

៤. សន្តិកន្តោត និងហិបន្តោត

ប្រសិនបើមន្ត្រីបោះឆ្នោតនៅក្នុងការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬមណ្ឌលរាប់សន្តិកន្តោតណាមួយមិនមានការបញ្ជាក់អនុញ្ញាតអោយធ្វើ មន្ត្រីបោះឆ្នោតរូបនោះមិនត្រូវ ៖

- ផ្តល់សន្តិកន្តោតទៅជនណាម្នាក់
- បោះត្រាសម្ងាត់ជាផ្លូវការនៅលើសន្តិកន្តោតណាមួយ
- ផ្លាស់ប្តូរ ឬបំផ្លាញត្រាសម្ងាត់ជាផ្លូវការនៅលើ សន្តិកន្តោត
- ផ្លាស់ប្តូរ ឬបំផ្លាញសន្តិកន្តោត
- គូសនៅលើសន្តិកន្តោត
- ចាប់យក ឬប៉ះពាល់ហិបន្តោត
- ដាក់សន្តិកន្តោត ឬរបស់ផ្សេងទៅក្នុងហិបន្តោត
- យកសន្តិកន្តោតចេញពីហិបន្តោតឡើយ ។

គ. លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ពិសេសសំរាប់ការិយាល័យបោះឆ្នោត

១. ការិយាល័យបោះឆ្នោត

១.១ មន្ត្រីបោះឆ្នោតដែលកំពុងបំពេញការងារនៅក្នុងការិយាល័យបោះឆ្នោត មិនត្រូវព្យាយាម ៖

- ចងដឹងពីបំណងដែលអ្នកបោះឆ្នោតចង់បោះឆ្នោត ឬបានបោះឆ្នោត
- ធ្វើអោយអ្នកបោះឆ្នោតបង្ហាញ ឬប្រាប់អោយដឹងអំពីរបៀបដែលអ្នកបោះឆ្នោតបានបោះឆ្នោត
- គូសសញ្ញាសំគាល់ណាមួយ នៅលើសន្តិកន្តោតដែលអាចធ្វើអោយគេស្គាល់ដល់អត្តសញ្ញាណ នៃអ្នកបោះឆ្នោត
- ប្រើឥទ្ធិពលទៅលើ ឬជួយអ្នកណាម្នាក់ដើម្បីបានបោះឆ្នោតដោយដឹងថាអ្នកនោះមិនមានសិទ្ធិបោះឆ្នោត

- ដើរទៅជិតធ្វើជាសញ្ញា ឬនិយាយទៅកាន់អ្នកបោះឆ្នោតណាម្នាក់ ដោយគ្មានភារកិច្ចអនុញ្ញាត ចាប់ពីពេលដែលអ្នកបោះឆ្នោតដើរចូលទៅក្នុងបរិវេណខាងក្នុង និងក្នុងការិយាល័យបោះឆ្នោត រហូតដល់អ្នកបោះឆ្នោតចាកចេញពីបរិវេណខាងក្នុងការិយាល័យបោះឆ្នោត
- ដើរចូលទៅក្នុងបន្ទប់តូសសន្លឹកឆ្នោតដោយគ្មានភារកិច្ច ។

១.២ មន្ត្រីបោះឆ្នោតត្រូវរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ទៅមន្ត្រីបោះឆ្នោត ដែលមានសមត្ថកិច្ចនូវសកម្មភាពរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ទាក់ទិនដល់ការសំអោយបង្ហាញ ឬការចងដឹងអំពីរបៀបដែលអ្នកបោះឆ្នោតណាម្នាក់បានបោះឆ្នោត ។

២. អ្នកបោះឆ្នោតដែលពិការមិនអាចបោះឆ្នោតនៅក្នុងការិយាល័យបោះឆ្នោត

២.១ អ្នកបោះឆ្នោតដែលពិការ មិនអាចបោះឆ្នោតដោយខ្លួនឯងបាន មានសិទ្ធិក្នុងការជ្រើសរើសយកមធ្យោបាយ កំរិតណាមួយដែលខ្លួនត្រូវការជំនួយក្នុងការបោះឆ្នោត ។

២.២ មន្ត្រីបោះឆ្នោតត្រូវធ្វើទៅតាមកំរិតដែលបានស្នើសុំដោយអ្នកបោះឆ្នោតរូបនោះតែប៉ុណ្ណោះ និងទៅតាមការកំណត់ នៃបទបញ្ជារបស់ គជប ។ កិច្ចការនេះតម្រូវអោយមន្ត្រីបោះឆ្នោតដែលត្រូវបានតែងតាំងនោះសួរទៅអ្នកបោះឆ្នោតអំពីគណបក្សនយោបាយណាមួយដែលគាត់ចង់បោះឆ្នោតអោយ និងត្រូវតូសលើសន្លឹកឆ្នោតក្នុងនាមអ្នកបោះឆ្នោតរូបនោះ ។ មន្ត្រីបោះឆ្នោតដែលត្រូវបានចាត់ឱ្យជួយអ្នកពិការត្រូវរក្សាការសម្ងាត់នៃការបោះឆ្នោតនេះ ។

ឃ. លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ពិសេសសំរាប់មណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោត

មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗនៅក្នុងមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោតដែលគ្មានភារកិច្ចអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ មិនត្រូវព្យាយាមលាតត្រដាង :

- សន្លឹកឆ្នោតណាមួយ ដែលអ្នកបោះឆ្នោតបានបោះឱ្យគណបក្សនយោបាយណាមួយ
- លទ្ធផលនៃការត្រួតពិនិត្យ និងការគណនាណាមួយធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីបោះឆ្នោត
- ចំនួនសន្លឹកឆ្នោតមិនបានការដែលកំពុងមានវិវាទ
- ចំនួនសម្លេងឆ្នោតដែលអ្នកបោះឆ្នោតបានបោះឱ្យគណបក្សនយោបាយណាមួយ ។

IV. ទំនាក់ទំនងជាមួយគណបក្សនយោបាយ តំណាងគណបក្សនយោបាយ និងអ្នកសង្កេតការណ៍

១. ទំនាក់ទំនង

១.១ មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗ ត្រូវរាក់ទាក់ មិនលំអៀង និងត្រូវមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធជាមួយបេក្ខជនតំណាងគណបក្សនយោបាយ និងអ្នកសង្កេតការណ៍ទាំងអស់ និងគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ ។

១.២ មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបត្រូវទទួលស្គាល់តួនាទីត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ របស់តំណាងគណបក្សនយោបាយ និងអ្នកសង្កេតការណ៍ដែល :

- មានវត្តមាននៅក្នុងការិយាល័យចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ការិយាល័យបោះឆ្នោត មណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោត និងនៅខាង ក្នុងបរិវេណនៃការិយាល័យ ទាំងនេះដើម្បីសង្កេតការណ៍មើលដំណើរការបោះឆ្នោត
- ធ្វើការតវ៉ា ឬជំទាស់ ឬធ្វើពាក្យបណ្តឹងតវ៉ា ឬបណ្តឹងជំទាស់អំពីភាពមិនប្រក្រតីនៃការអនុវត្តបទបញ្ជា និងនីតិវិធី ទៅមន្ត្រីបោះឆ្នោតដែលមានសមត្ថកិច្ច (សំរាប់តំណាងគណបក្សនយោបាយតែប៉ុណ្ណោះ) ។

១.៣ មន្ត្រីបោះឆ្នោតដែលមានភារកិច្ចទទួលដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងតវ៉ា ឬបណ្តឹងជំទាស់ត្រូវទទួលយកគ្រប់ពាក្យបណ្តឹង ទោះជាពាក្យបណ្តឹងនោះ ហួសអាជ្ញាយុកាល ឬមិនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ក៏ដោយ ។ ក្នុងករណីទាំង២ចុងក្រោយនេះមន្ត្រី នោះត្រូវចារបដិសេធន៍ លើពាក្យបណ្តឹងដោយបញ្ជាក់មូលហេតុសមស្រប ។

២. ភាពគ្មានសិទ្ធិអំណាច

មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបត្រូវដឹងថា :

- គណបក្សនយោបាយ បេក្ខជនតំណាងគណបក្សនយោបាយ ឬអ្នកសង្កេតការណ៍ មិនមានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីណែនាំណា មួយដល់មន្ត្រីបោះឆ្នោតណាម្នាក់ឡើយ
- មិនត្រូវប្រតិបត្តិតាមសេចក្តីណែនាំណាមួយរបស់គណបក្សនយោបាយ បេក្ខជនតំណាងគណបក្សនយោបាយ ឬ អ្នកសង្កេតការណ៍ណាម្នាក់ឡើយ ។

៣. ការជូនរង្វាន់ និងការសន្យា

៣.១ មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗ មិនត្រូវទទួលយកទោះដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលក្តីនូវចំនួនទឹកប្រាក់រង្វាន់ ឬ ការសន្យាណាមួយពី គណបក្សនយោបាយ បេក្ខជន តំណាងគណបក្សនយោបាយ ឬ អ្នកសង្កេតការណ៍ណា ម្នាក់ឡើយ ។

៣.២ រង្វាន់មានរាប់បញ្ចូលទាំងស្បៀងអាហារ ឬភេសជ្ជៈ ឬសេវាកម្មផ្ទាល់ខ្លួនផ្សេងទៀតដែលផ្គត់ផ្គង់ដល់មន្ត្រីបោះ ឆ្នោតណាម្នាក់ ដោយគណបក្សនយោបាយណាមួយ បេក្ខជនតំណាងគណបក្សនយោបាយ ឬអ្នកសង្កេតការណ៍ ម្នាក់នៅការិយាល័យចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ការិយាល័យបោះឆ្នោត ឬមណ្ឌលរាប់សន្លឹកឆ្នោត ដោយគ្មានការយល់ ព្រមដោយចំហរពីតំណាងគណបក្សនយោបាយ ទាំងអស់ដែលមានវត្តមាននៅក្នុងការិយាល័យនោះ ។

៤. សកម្មភាពដែលត្រូវហាមឃាត់

មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗ នៅក្នុងអំឡុងពេលបោះឆ្នោត មិនត្រូវ :

- មានឈ្មោះជាបេក្ខជននៅក្នុងបញ្ជីបេក្ខជនឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតរបស់គណបក្សនយោបាយ
- ធ្វើការងារអោយ ឬទទួលថ្លៃឈ្នួលពីគណបក្សនយោបាយ ឬបេក្ខជនណាម្នាក់
- ជាអ្នកកាន់មុខតំណែងណាមួយ នៅក្នុងការិយាល័យគណបក្សនយោបាយ ។

V. ការបណ្តុះបណ្តាល

មន្ត្រីបោះឆ្នោតម្នាក់ៗ ត្រូវចូលរួមរៀនសូត្រគ្រប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ឬសិក្ខាសាលាទាំងអស់ដែលខ្លួនត្រូវ ទទួល ។

VI. ទោសប្បញ្ញត្តិ

មន្ត្រីបោះឆ្នោតគ្រប់រូបដែលអនុវត្តផ្ទុយពីច្បាប់បោះឆ្នោត បទបញ្ជា នីតិវិធី និងក្រមសីលធម៌នេះ នឹងត្រូវ ទទួលទណ្ឌកម្មដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី១១ នៃច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ។